

[Aksel Møller.]

Udtryk, eller er der Tale om konstruktive Forskydninger til vor Ugunst, som er mig ubekendte?

Hvad vi end mener om Udsigterne for det kommende Aars valutariske Udvikling, er det selvfølgelig klart, at de ikke opmuntrer til Letsindighed. De bekræfter, enten de saa er tegnet for mørke af den højtærede Minister, eller han vil bebrejde mig, at jeg prøver paa at farve dem for lyst, at en Lovgivning paa dette Omraade fortsat er en Nødvendighed. Men dermed være ikke sagt, at denne Lovgivning skal se ud som den gældende, endsige som den foreslaaede. Den gældende Lov blev til under Krig og Besættelse og havde til Formaal at give Handelsministeren et altid redebont og virkningsfuldt Mittel til at klare enhver Situation, som kunde opstaa. I Juli 1940, da denne Lovgivning første Gang blev vedtaget omtrent i den Form, hvori vi kender den i Dag, var alt ikke blot belastet med den almindelige Usikkerhed, men ogsaa med Uvisheden om Besættelsesmagtens faktiske Hensigter. Det var dernæst ganske naturligt, at der ikke burde findes nogen offentlig Debat, der drejede ind paa disse enkelte Forsyningsproblemer. Det var en naturlig Opgave at holde Fjenden i den aller største Uvidenhed om de faktiske Forhold paa disse Omraader. Men dermed sænkede der sig ogsaa efterhaanden et middelalderligt Mærke over Forvaltningen af disse Omraader, en Ugennemtrængelighed for den enkelte Borger, der kom i Berøring med dem, og en stor Usikkerhed paa denne Rigsdag, som til syvende og sidst bar Ansvar.

Denne ubetingede og ubegrænsede Bemyndigelse til Handelsministeren har gjort sin Pligt, og det vil derfor med Rette kunne kræves, at den nødvendige Lovgivning paa dette Omraade nu bygges op paa en for en demokratisk Stat mere passende Maade. Det er mit Partis Opfattelse, at den gældende Lov har medført alvorlige Mangler. Den mest iøjnefaldende Fejl er Mangelen paa Offentlighed. Det gælder de store Retningslinier, hvorefter Ministeren styrer hele Erhvervsøkonomien, og det gælder de enkelte Afgørelser, hvis Grunde og Forudsætninger den, hvis Eksistens de berører, ikke faar Lejlighed til at følge. Det er mit Partis Maal under denne Sags videre Forhandling i dette høje Ting at søge nogle af disse Fejl rettet.

Den højtærede Ministers Forslag betegner en væsentlig Udvidelse af den gældende Lov. Ved at drage Bolig- og Byggeministeriet ind under Bemyndigelsesnes Ramme opnaas, at Bemyndigelserne blomstrer i

endnu mere udstrakt Grad, end det var Meningen, dengang Bygge- og Boligvæsen laa under Indenrigsministeren, som ikke havde nogen fremskudt Plads, eller som overhovedet ikke havde nogen Plads i Vareforsyningsloven. Jeg ved ikke, om dette Tankeeksperiment er rigtigt — er det forkert, kan man jo anholde mig —, men er Forholdet egentlig ikke det, at hvis Boligministeren havde været omfattet af den gældende Lov om erhvervsøkonomiske Foranstaltninger, saa kunde han med de Fortolkninger, der har været anlagt paa disse Bemyndigelses ubegrænsede Karakter, have gennemført det Forslag, som vi i Gaar og i Forgaars beskæftigede os med med saa megen Lidenskab i det høje Folketing, alene i Kraft af Bemyndigelserne. Det er klart, at hvis denne Antagelse er rigtigt, har man i allerhøjeste Grad Grund til at være varsom med, at ikke den vigtige Vare, Boligen, underkastes de samme Bemyndigelser, som andre Vareforsyningsomraader har levet under ifølge denne Lov.

Vi er altsaa enige om, at det er en Nødlov, og dens Bemyndigelser bør derfor begrænses til saadanne Situationer, i hvilke den normale Vej for Gennemførelse af Beslutninger er lukket, det vil sige Lovgivningsmagten maa have sine Beføjelser tilbage. Det maa være Hovedopgaven for dette høje Ting ved Arbejdet paa en Revision. Hvad i al Verden er der i Vejen for, at en Række af de Bekendtgørelser, den højtærede Minister eller hans Forgængere udsteder eller har udstedt i Kraft af Bemyndigelser, lod sig gennemføre som Love? Jeg tror, at der i høj Grad er noget om, at Folkestyret lider Skade ved, at vi fortsætter med at lukke Offentligheden ude fra at følge Tilblivelsen, Forudsætningerne, Anskuelserne og Afgørelserne omkring disse Foranstaltninger.

Selvfølgelig er jeg ikke blind for Vanskelighederne ved denne Tanke. Det kan dreje sig, og drejer sig ofte om Handlinger, som mister deres Betydning, hvis de først skal være Genstand for offentlig Debat, og der kan være Situationer, i hvilke Rigsdagen ikke er til Ministerens Disposition. Her er i alt Fald een Udvej, jeg kunde pege paa, til Raadighed over for denne Indvending. Hvis vi erkender, at det, det gælder om, er at beskytte Folkestyret eller, om man vil, selve Forfatningen mod en faretruende Udvikling af Bemyndigelsespolitikken — vi er ogsaa paa mange andre Omraader rundhaandede med Hensyn til at give Ministre Bemyndigelse —, hvis vi altsaa erkender, at det gælder om at give Folke-